

Распоређивање и превођење радио-аматерских класа у периоду 2006. – 2024. година

Анализа и предлог решења

Извршни одбор Савеза радио-аматера Србије је на својој електронској седници 16.1.2025. године разматрао проблематику миграција радио-аматерских класа односно лиценци/овлашћења која су издавана у складу са правилницима који су важили у тренутку издавања тих докумената. У наставку су дати резултати анализе ситуације и предлози за решавање ове проблематике.

1. Историјат

1. Престанком постојања СР Југославије (односно СФРЈ) и даље је важио **Правилник о врстама аматерских радио-станица и техничким условима за њихово коришћење** ("Службени лист СФРЈ", бр. 59/85) и **Правилник о условима за стицање звања радио-оператора на аматерским радио-станицама и о условима за издавање овлашћења за њихов рад** ("Сл. Гласник СР Србије", бр. 49/79).

Наведеним савезним Правилником (из 1985. године) постојале су следеће класе аматерских оператора: А, Б, Ц, Д, Е и Ф.

2. Управни одбор Републичке агенције за телекомуникације је на својој седници од 1. децембра 2006. године, под бројем: 1-01-110-26/06, донео **Правилник о условима за рад аматерских радио-станица** („Службени гласник Р. Србије“ бр. 06/07 од 19.01.2007. године) који се примењивао од 27.01.2007. године.

Наведеним правилником постојале су I и II класа радио-аматера, а чланом 41. одређено је превођење радио-аматерских класа на следећи начин „Аматерски оператори који су, до ступања на снагу овог правилника, имали класе А, В, С, Д, Е и F, према овом правилнику распоређују се на следећи начин : класа А,В,С,Д и F преводи се у I класу, а класа Е се преводи у II класу.“

3. Управни одбор Републичке агенције за електронске комуникације на својој седници од 24. јуна 2011. године, под бројем: 1-01-3400-10/11, донео је **Правилник о начину коришћења аматерских радио станица** ("Службени гласник Р. Србије", бр. 52/11 од 15. јула 2011. године).

Наведеним правилником постојале су 1., 2. и 3. класа радио-аматера, а чланом 41. превођење класа је уређено на следећи начин „Аматерски оператори који су, до ступања на снагу Правилника о условима за рад аматерских радио-станица („Службени гласник РС“, бр. 6/07 и 20/09), имали класе А, В, С, Д, Е и F, распоређују се на следећи начин: класа А,В,С,Д и F преводи се у 1. класу, а класа Е се преводи у 2. класу.“

4. Савет Регулаторног тела за електронске комуникације и поштанске услуге, је на 40. седници четвртог сазива одржаној 29. августа 2024. године, под бројем: 1-01-3400-14/23-24, донео **Правилник о начину коришћења радио-станица од стране радио-аматера** ("Службени гласник Р. Србије", бр. 82/24 од 11.10.2024. године), а ступио је на снагу 19.10.2024. године.

Правилник уводи А, В и С класу радио-аматера, а чланом 46. уређење класа је дефинисано на следећи начин „Радио-аматери који су, до ступања на снагу овог правилника, имали класе 1, 2 и 3, према овом правилнику распоређују се на следећи начин: 1) класа 1 се преводи у класу А, 2) класа 2 се преводи у класу С, 3) класа 3 се преводи у класу В.“

2. Проблеми са миграцијом класа

Миграција из претходних класа у нове које су дефинисане најновијим Правилником није проблематична.

Најновији Правилник није, међутим, регулисао однос радио-аматерских класа А, В, С са претходним класама аматерских оператора А, В, С, D, Е и F., које су стицане и за које су издаване лиценце (овлашћења) по претходно важећим правилницима.

Дешава се да они који су имали неку од класа С, D, Е или F по правилнику из 1985. године траже да им се призна сада важећа А класа по аутоматизму. Они се позивају на миграцију из класе у класу у ланцу: према правилнику из 2007. из ових класа у 1 класу, па онда по правилнику из 2024. из 1 класе у А класу.

Разматрајући овакав „алгоритам“, дошли смо до закључка да је нелогичан и неприхватљив из више разлога.

Иако је 2007 званично направљен прелаз С, D, Е и F у 1 класу, тај прелаз је био потпуно бесмислен. Програми обуке и полагања за А класу пре 2007. године су били много оштрији него за остале класе и могу се упоредити са програмом за 1 (до 2024. године), односно А класу по сада важећем Правилнику. Сви који су овако административно добили 2007. године прелаз на 1 класу de facto немају потребне услове који важе данас за 1/А класу.

Правилник из 2007. и њиме дефинисана миграција у 1 класу је правна норма која је тада важила и више не важи. Позивање на ову норму није оправдано, пошто сада важе други правилници. Овде мислимо на оне који ту миграцију тада нису спровели већ и даље имају документа за С, D, Е или F класу (правилник из 1985). За њих не може важити да могу добити аутоматски садашњу А класу.

Они који су ту миграцију спровели после 2007 и добили документа за тадашњу 1 класу треба прихватити захтев, али само ако имају ваљана документа за ту 1 класу.

Увек треба имати у виду да се издавањем лиценце за садашњу А класу носиоцу дајете лиценце даје аутоматски право да добије СЕРТ / HAREC лиценцу, што значи да Регулатор гарантује да носилац има потребан знања и вештине према међународним прописима, а очигледно је да то не одговара истини.

Дакле, подносилац треба да добије класу односно лиценцу која је у складу са данашњим прописима и програмима, или да донесе лиценцу 1 класе коју је добио аутоматским превођењем 2007 године.

3. Предлог начина миграције

С обзиром да се достављају захтеви за издавање лиценци на основу претходних класа аматерских оператора А, В, С, D, Е и F, сматрамо да је прелаз из старих у нове класе потребно регулисати на начин описан у наставку.

Постоје три случаја, према документима које подносилац поседује.

Правилник година	Класе радио-аматера / аматерских оператора
---------------------	--

1. Миграција са лиценци стечених према Правилнику из 1985

1985	A	B	C	D	E	F
2024	A	A	B	B	C	C

2. Миграција са лиценци стечених према Правилнику из 2007.

2007	1	2	
2024	A	C	

3. Миграција са лиценци стечених према Правилнику из 2011.

2011	1	2	3
2024	A	C	B

Пример: ако подносилац поседује овлашћење за 1 класу по правилнику из 2007. године (случај под 2), има право на А класу.

Ако подносилац не поседује лиценцу за 1 класу према правилнику из 2007/2011 године, не признаје му се тадашњи прелаз у класу 1 из класа АБЦДФ, већ се примењује миграција под 1.

Дакле, услов да било ко изврши миграцију на један од начина наведен у табелама је да поседује валидну лиценцу/овлашћење којим може доказати да поседује знања која се траже.

Наравно, ово је само наше виђење проблема и предлог за његово решавање.

За сва даља разјашњења и информације стојимо на располагању.

У име ИО Савеза радио-аматера Србије,

Слободан Станковић

Председник СРС

Београд, 20.1.2025.